

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

Hoe was het concert?

Laat ons weten wat je ervan vond & maak kans op deze exclusieve **Apple Beats**-hoofdtelefoon.

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | classic.nl

Scan de QR of ga naar
www.classic.nl/acties

Zondag 31 augustus 2025

Grote Zaal 20.00 uur

Hong Kong Philharmonic Orchestra
Jaap van Zweden, dirigent
Alexandre Kantorow, piano

Richard Wagner 1813-1883
Vorspiel uit 'Tannhäuser', WWV 70 (1843-45)

Serge Rachmaninoff 1873-1943
Rapsodie op een thema van Paganini, op. 43 (1934)

PAUZE

Ludwig van Beethoven 1770-1827
Symfonie nr. 7 in A, op. 92 (1811-12)
Poco sostenuto - Vivace
Allegretto
Presto
Allegro con brio

TOELICHTING

Richard Wagner was een groot vernieuwer van het muziektheater. Geen andere romantische componist bracht zo'n wonderlijke combinatie van mythologie, middeleeuwse sprookjes en spiritualiteit tot stand. Je hoort het al in zijn vroege opera *Tannhäuser*, over de gelijknamige held die moet kiezen tussen het hogere en het aardse. In het vandaag gespeelde *Vorspiel* geven de houtblazers het vrome geprevel van pelgrims weer; daarop reageren de strijkers met sensuele klanken. Kan de held hun verleiding weerstaan?

Verkapt pianoconcert

De Russische romanticus Serge Rachmaninoff schreef vreemd genoeg geen enkel ballet, terwijl zijn land op dat vlak toch een rijke traditie had. Maar in 1937 kwam hij in de buurt met de *Rapsodie op een thema van Paganini*. Het is eigenlijk een verkapt pianoconcert, maar de Russische choreograaf Michel Fokine vond dat het zich uitstekend voor ballet leende. Rachmaninoffs muziek is gebaseerd op een geliefd deuntje van viool-virtuoos Nicolò Paganini; diverse andere componisten hadden het al 'geleend' (of gecoverd, zoals je nu zou zeggen). Al snel klinken ook de eerste noten van het oude kerklied *Dies irae* (Dag des oordeels), een dreigend motief dat Rachmaninoff in veel van zijn composities citeert. Uit de tegenstelling tussen die twee thema's groeide vanzelf een verhaal voor het ballet: een violspelende danser wordt door de Duivel uitgedaagd om zijn ziel te verkopen. Later in het werk komt daar nog een *love interest* bij, belichaamd door een vrouwelijke derde danser.

Het ballet kwam er inderdaad, maar het stuk werd vooral een triomf voor Rachmaninoff. Met dit gloedvolle stuk gaf hij zijn tanende carrière een nieuwe impuls.

Iedereen dansen!

Ludwig van Beethovens *Zevende symfonie* ontstond onder onprettige omstandigheden. De componist kampte met toemende doofheid en Europa was al jaren in de greep van Napoleons oorlogscampagne. Toch werd het een energiek en triomfante-lijk stuk waar het tempo goed in zit; een echt langzaam deel ontbreekt. Jaren later zei Wagner dan ook over deze symfonie: 'Iedereen dansen!' Beethoven zelf vond het een van zijn beste composities. Eerst tart hij de verwachtingen met een ongewoon lange introductie; daarna buitelen de muzikale vondsten over elkaar heen. Het stuk klinkt soms als een spontane improvisatie: uit elk nieuw thema lijkt een nieuw idee te ontstaan. Deel twee, met zijn indringende melodie, sloeg bij de première zó aan dat het herhaald moest worden. In het daaropvolgende Scherzo keert de uitbundigheid terug, en het slotdeel is de overtreffende trap daarvan. Zelfs voor de vaak onstuimige Beethoven is dit ongewoon uitgelaten muziek – en dat viel niet bij iedereen in de smaak: een criticus noemde het 'muziek van een dronkenlap'. Anderen vonden dat de componist hier meer dan ooit zijn liefde voor 'de gewone man' toonde en een toeganke-lijk, meeslepend stuk had geschreven. Beethoven droeg de symfonie op aan Oostenrijkse soldaten.

Michiel Cleij

BIOGRAFIE

Het **Hong Kong Philharmonic Orchestra** behoort tot de toporkesten van Azië en werd in 2019 door *Gramophone* uitgeroepen tot 'Orkest van het Jaar'. In de afgelopen twintig jaar floreerde het orkest onder de Nederlandse dirigenten Edo de Waart en Jaap van Zweden. In die periode specialiseerde het zich in de opera's van Wagner en de symfonieën van Mahler. Momenteel is de muzikale leiding in handen van Tarmo Peltokoski. Het orkest wordt gesteund door de 'Hong Kong Economic and Trade Offices in Brussels of the Government of the Hong Kong Special Administrative Region'.

Jaap van Zweden is chef-dirigent van het Seoul Philharmonic Orchestra en vanaf het seizoen 2026-2027 ook van het Orchestre Philharmonique de Radio France. Van 2018 tot 2024 was hij chef van de New York Philharmonic. Diezelfde functie bekleedde hij ook bij onder meer het Hong Kong Philharmonic Orchestra en het Dallas Symphony Orchestra. De in Amsterdam geboren Van Zweden was met negentien jaar de jongste concertmeester ooit van het Concertgebouworkest. Zijn dirigeer-carrière begon hij bijna twintig jaar later, in 1996. In 2023 ontving hij de Concertgebouw Prijs vanwege zijn verdiensten voor de Amsterdamse concertzaal.

Alexandre Kantorow was pianoleerling van onder anderen Pierre-Alain Volondat en Igor Lazko. In 2019 won hij als eerste Fransman de gouden medaille op het prestigieuze Tsjaikovski Concours, plus de slechts driemaal eerder uitgereikte Grand Prix. Het was de start van een droomcarrière die hem inmiddels langs podia in Europa, Amerika en Japan voerde. Ook zijn cd-opnames vielen herhaaldelijk in de prijzen. Het Amerikaanse muziekblad *Fanfare* noemde hem 'de reïncarnatie

SUMMARY

van Liszt'. Met Jaap van Zweden en het Hong Kong Philharmonic Orchestra maakt hij een internationale tournee.

***

In Richard Wagner's opera *Tannhäuser* the eponymous hero must choose between the divine and the earthly worlds. His options are already in the overture (*Vorspiel*), the woodwinds imitating pious pilgrims praying, then the sensuously enticing strings. Can he resist temptation?

Serge Rachmaninoff's *Rhapsody on a Theme of Paganini* was written for a ballet about a violinist who sells his soul to the devil.

Rachmaninoff starts with a bouncy melody from a violin piece by Paganini, making it sound as if he came up with it himself. We hear it in playful, stately, fierce and tender versions. The ballet was quickly forgotten, but as a mini-piano concerto it has become a timeless global hit.

Ludwig van Beethoven was struggling with both his increasing deafness and the Napoleonic wars while writing his *Seventh Symphony*. Yet it became such a joyful piece that Richard Wagner's comment was 'Everybody dance!' Often the music sounds spontaneously improvised, with every little theme sprouting a new idea. The finale is unusually exuberant, even for the famously moody Beethoven. Although one critic called it 'a drunk's music', the work caught on enormously with the public. Its second movement, with its searching melody, had to be repeated at the premiere. Beethoven achieved his deal of writing music that everyone could understand with this piece.

Translation: Anne Hodgkinson

EN VERDER...

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ZOMERCONCERTEN LIVE!

Geniet nog even na van het concert tijdens ZomerConcerten Live! Christiaan Kuyvenhoven gaat in de Spiegelzaal in gesprek met Jaap van Zweden (dirigent) en Alexandre Kantorow (piano). U bent van harte welkom.

CONCERTTIP

di 14/10

20.15 uur
Grote Zaal

Jaap van Zweden & Orchestre Philharmonique de Radio France: Ravel & Prokofjev

Shakespeares drama verklanken in 'nieuwe melodieën die toch onmiddellijk aanspreken', dat is wat Prokofjev wilde toen hij *Romeo en Julia* componeerde. Deze onweerstaanbare muziek staat naast Ravels *Pianoconcert in G* op de lessenaars van het Orchestre Philharmonique de Radio France onder Jaap van Zweden.

